

Detaljplan för del av Irsta Kyrkby 7:2 m.fl., Irsta, Västerås Dp 1912

PLANBESKRIVNING

Upprättad 2025-09-16 rev. 2025-12-2

LAGA KRAFT

Stadsbyggnadsförvaltningen, Västerås stad

Diarienummer 2018/00960

Innehållsförteckning

INLEDNING	3
PLANFÖRSLAG	5
GENOMFÖRANDEBESKRIVNING.....	5
Mark- och utrymmesförvärv	5
Fastighetsrättsliga frågor	6
Tekniska frågor	6
Ekonomiska frågor	7
Prövning enligt annan lagstiftning.....	7
KONSEKVENSER	8
FÖRUTSÄTTNINGAR	9
Tidigare ställningstaganden.....	9
Riksentressen	9
Mark och vatten.....	9
Infrastruktur.....	10
Risker och störningar	10

Inledning

Syfte

Detaljplanens syfte är att planlägga del av Irsta Grävlingeväg som allmän platsmark, för att skapa förutsättningar för en trafiksäker skolväg.

Ägoförhållanden

Planområdet omfattar fastigheterna Irsta Kyrkby 7:2, S:1, S:4, 7:12.

Fastigheten Irsta-Kyrkby 7:2 ägs av Västerås stad.

- Fastigheterna Irsta-Kyrkby S:1 och S:4 är samfälligheter vars delägande fastigheter ägs av privatpersoner.
- Fastigheten Irsta-Kyrkby 7:12 ägs av en bostadsrättsförening (som ägs av privatpersoner).

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 år från den dag planen vinner laga kraft.

Planhandlingar

- Plankarta och grundkarta
- Planbeskrivning
- Fastighetsförteckning

Politiska beslut

Byggnadsnämnden beslutade 22 november 2018, att ge Stadsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att upprätta en detaljplan för området.

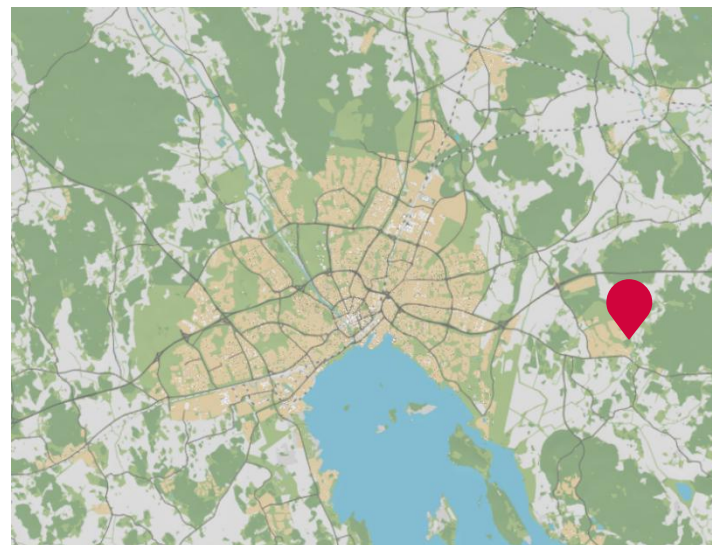
Byggnadsnämnden antog detaljplanen den 11 december 2025, och planen vann laga kraft den 8 januari 2026.

Medverkande tjänstepersoner

Planförslaget har tagits fram på uppdrag av byggnadsnämnden av planarkitekt Emilia Shmueli i samarbete med kompetenser från Västerås stad och fastighetsägare.

Läge

Detaljplaneområdet är ungefär 6000 kvadratmeter och är beläget 9 kilometer från Västerås centrum i Irsta.

Figur 2: Planområdets läge i förhållande till Västerås.

Figur 3: Planområdet avgränsas med röd streckad linje.

Namnsättning

Följande namn föreslås för vägen inom planområdet: *Irsta Grävlingeväg*.

Planförslag

Motiv till planbestämmelser

Detaljplanen är framtagen med planbestämmelsekatalogen som började gälla första november 2022.

Användningsbestämmelser allmän platsmark

PLANBESTÄMMELSE		MOTIV
GATA	Gata	Regleringen möjliggör planens syfte.

Egenskapsbestämmelser allmän platsmark

PLANBESTÄMMELSE		MOTIV
a₁	Strandskyddet är upphävt	Regleringen görs för att uppnå planens syfte. Lagstödet är 2 kap. 6 § 6 PBL – trafikförsörjning och behovet av en god trafikmiljö.

Huvuddrag

Planområdet omfattar del av Irsta Grävlingeväg som i dagsläget inte är detaljplanlagd.

Detaljplanen innebär att del av Irsta Grävlingeväg planläggas som allmän platsmark för gata, i sträckan från Stockholmsvägen till och med skolans fastighet, Irsta Kyrkby 7:2. Syftet med planläggningen är att ge kommunen rådighet över en del av vägen, vilket möjliggör genomförandet av trafiksäkerhetsåtgärder som exempelvis övergångställen och farthinder. Det skapar förutsättningar för en säkrare och tryggare gång- och cykelförbindelse till skolan.

Området som ligger inom vägbanans innerkurva och inte utgör del av den asfalterade vägbanan, planläggs i enlighet med Boverkets rekommendationer

som del av vägen. Enligt Boverkets allmänna råd och föreskrifter ingår även komplement som behövs för gatans funktion i användningen GATA.

Strandskydd

Strandskyddet upphävs inom delar av planområdet som berörs.

För den delen av planområdet som i dagsläget används som körbana och är asfalterad, gäller särskilt skäl enligt Miljöbalken 18 e § 1. Området har redan tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften. Ett upphävande av strandskyddet inskränker därmed inte allmänhetens tillträde till strandområdet och försämrar inte heller livsvillkoren för djur och växtlivet eller det rörliga friluftslivet.

Området som ligger inom körbanans innerkurva är särskilt känsligt för ras och skred och måste vid behov kunna förstärkas för att stödja vägen. Upphävandet av strandskyddet i den delen av planområdet görs med hänsyn till Miljöbalken 18 e § 6 - behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området.

Huvudmannaskap

Västerås stad är huvudman för allmän platsmark inom området.

Skred och ras

Området inom vägbanans innerkurva har genomgått stabiliseringsåtgärder för att motverka ras och skred. Om förutsättningarna skulle förändras i framtiden måste området kunna förstärkas ytterligare för att säkerställa fortsatt stabilitet.

Genomförandebeskrivning

Mark- och utrymmesförvärv

Västerås stad har rätt att lösa in mark som enligt detaljplanen ska användas för allmän plats med kommunalt huvudmannaskap (6 kapitlet 13 § plan- och

bygglagen). Västerås stad ska även lösa in marken om fastighetsägaren begär det (14 kapitlet 14 § plan- och bygglagen).

Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsbildning

Marken som planläggs för gata kan fastighetsregleras till Irsta-Kyrkby 7:2.

Ledningsrätter

Inom planområdet finns följande ledningsrätter:

Ledningsrätt	Ändamål	Ledningshavare	Konsekvenser
1980K-2015/34.1	Avlopp	Mälarenergi AB	Påverkas inte.
1980K-1999/5.1	Vattenledning	Mälarenergi AB	Påverkas inte.

Gemensamhetsanläggningar

Inom planområdet finns följande gemensamhetsanläggningar:

Gemensamhetsanläggningar	Ändamål	Delägare	Konsekvenser
Grävlinge GA:1	Väg	Se delägare i fastighetsförteckning.	Gemensamhetsanläggningen behöver tas bort (vilket sker genom omprövning) inom planområdet eftersom huvudmannaskapet för vägen blir kommunalt.
Irsta Kyrkby GA:2	Dagvattenledning	Se delägare i fastighetsförteckning.	Förefaller vara belägen inom planområdet.

Västerås stad ansöker om anläggningsförrättning hos Lantmäterimyndigheten.

Arrenden och nyttjanderättsavtal

Inom planområdet finns ett jakträttsområde som är uppsagt från och med den 1 juli 2025. Jakträtten upphör därmed att gälla innan detaljplanen vinner laga kraft, och anses därför inte vara en aktuell genomförandefråga.

Konsekvenser för fastighetsägare

Fastighet/samfällighet	Konsekvenser
Irsta Kyrkby S:1 Irsta Kyrkby S:4	Del av dessa samfälligheter planläggs som allmän platsmark, GATA. Marken som planläggs för gata kan avstyckas till en ny gatufastighet. Västerås stad ansöker om och bekostar fastighetsregleringen.
Irsta Kyrkby 7:2	Del av fastigheten planläggs för gata. Marken som planläggs för gata kan avstyckas till en ny gatufastighet. Västerås stad ansöker om och bekostar fastighetsregleringen.
Irsta Kyrkby 7:12	Del av fastigheten planläggs som allmän plats, GATA. Marken som planläggs för gata kan avstyckas till en ny gatufastighet. Västerås stad ansöker om och bekostar fastighetsregleringen.

Tekniska frågor

Utbyggnad och drift av allmän plats

Västerås stad ansvarar för utbyggnad och drift av allmän platsmark.

Det finns befintliga ledningar inom planområdet. Ändring och schaktning får samordnas med ledningsrättsägare.

Schaktning/ grävning vid förändring av markens nyttjande får inte ske inom 1 meter från markkabeln, arbetet får inte medföra en risk för skada på Vattenfall Eldistributions markkabel.

Vid arbete närmare än 2 meter till markkablar ska entreprenör inneha intyg avseende ESA-utbildning, ESA instruerad person.

Innan schaktning eller grävarbete påbörjas ska Vattenfall kontaktas avseende kabelanvisning.

Ekonomiska frågor

Planekonomisk bedömning

Västerås stad ansvarar för alla kostnader för utbyggnad och drift av den allmänna platsmarken inom planområdet.

Västerås Stad ansvarar för alla fastighetsbildningskostnader för att genomföra detaljplanen, liksom kostnader för omprövning av Grävlinge ga:1.

Vägen är redan utbyggd. Mindre investeringar i säkerhetsåtgärder, såsom farthinder och övergångställ, kommer att genomföras. Västerås stad ansvarar för kostnaderna, som ryms inom ordinarie budget. Planen bedöms som ekonomiskt genomförbar.

Prövning enligt annan lagstiftning

Fornlämningar

Om fornlämningar påträffas i samband med exploateringen ansvarar Västerås stad för anmälan till länsstyrelsen enligt 2 kapitlet 10 § kulturmiljölagen.

Förorenad mark

Det finns inga kända föroreningar inom planområdet eller dess närmaste omgivningar. Om misstanke uppstår om förorenad mark i samband med exploatering måste arbetet avbrytas omedelbart och anmälan göras till Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen i Västerås stad i enlighet med 10 kapitel 11 § miljöbalken och 28 § förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Konsekvenser

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer syftar till att skydda människors miljö och hälsa. Planens genomförande bedöms inte medföra negativ påverkan på gällande miljökvalitetsnormer för utomhusluft (SFS 2010:477); vattenförekomster (SFS 2004:660); kemiska föreningar i fisk och musselvatten (SFS 2001:554); eller omgivningsbuller (SFS 2004:675).

Strandskydd

Strandskydd upphävs inom delar av planområdet. Detta antas inte medföra några negativa konsekvenser då större delen av området redan är ianspråktaget.

Sociala konsekvenser och säkerhet

Planen gör det möjligt att införa åtgärder som förbättrar trafiksäkerheten längs vägen, vilket kan minska risken för olyckor med gående och cyklister. Den bidrar också till tryggare skolvägar, vilket kan göra det lättare för barn att självständigt ta sig till och från skolan.

Förutsättningar

Tidigare ställningstaganden

Översiktliga planer

Detaljplanen stämmer överens med översiktsplanens strategier *enkelt att gå och cykla* och *Hälsa, jämlikhet och jämlika förutsättningar*. Genom att i detaljplanen reglera om vägsträckan till allmän platsmark avser man att möjliggöra framtida åtgärder på vägen som bidrar till en säker och trygg gång- och cykelförbindelse till skolan.

Planområdet berörs även av planprogrammet för Irsta Pp26 (2009). Detaljplanen stämmer överens med planprogrammets markanvändning och med målen *Trygga och säkra gång- och cykelvägar till och inom Irsta*.

Detaljplaner

En liten del av planområdets sydvästra del berörs av detaljplan dp 1951 som är planlagt för bostadsmark. I nordvästra delen berörs en mindre yta av detaljplan dp 1313, vilken är avsedd för skolverksamhet. Om föreslagen detaljplan antas och får laga kraft upphör tidigare detaljplaner att gälla inom planområdet, men fortsätter att gälla som tidigare utanför det nu aktuella Planområdet. För övriga delar av planområdet saknas gällande detaljplan eller fastighetsplan.

Undersökning av betydande miljöpåverkan

Byggnadsnämnden har i beslut 2018-11-22 § 294 tagit ställning till att detaljplanen inte ger en sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 3§ miljöbalken. En miljöbedömning, med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning, ska därför inte upprättats i enlighet med 4 kapitlet 34 § plan- och bygglagen.

Kulturmiljöhänsynsområde

Planområdet ligger inom kommunalt kulturmiljöhänsynsområde för *Irsta-Springsta* som kännetecknas av ett rikt och varierat kulturlandskap med odlingsrösen, moränholmar, ängs- och hagmarker samt skogsområden i norr.

Riksintressen

Planområdet berörs av riksintresset för kulturmiljövård för Irsta [U31], som karakteriseras av fornlämningar, sockencentra, säteri- och gårdsmiljöer, som speglar ett kontinuerligt markutnyttjande sedan bronsåldern. Planförslaget bedöms inte skada riksintresset.

Mark och vatten

Geotekniska förhållanden

Jordarten är huvudsakligen lera med inslag av isälvsediment och svämsediment, lersilt. Det finns inga indikationer på att de geotekniska förhållandena skulle vara olämpliga för väganläggningen.

En geoteknisk undersökning genomfördes innan vägen byggdes. Vägbanken har stabiliserats genom djupfräsning och återfyllning med förstärkningslager. Inga risker för sättningar eller stabilitetsproblem föreligger.

Vattenområden, dagvatten och översvämning

Enligt Länsstyrelsens visningstjänst ligger delar av planområdet inom ett potentiellt riskområde för skyfall och översvämning.

Mälarenergi har gjort en översiktlig bedömning baserad på höjddata och flödesberäkningar för 50- och 200-årsregn. Bedömningen visar att den befintliga vägsträckningen inte riskerar att påverkas negativt av översvämningar. Bäckens öster om planområdet har en bred sektion i förhållande till vägen, vilket medför god kapacitet för att ta emot

skyfallsvatten. Med hänsyn till detta anses en dagvattenutredning inte vara nödvändig inom ramen för den aktuella detaljplanen.

Strandskydd

Delar av planområdet omfattas av strandskydd vid mindre vattendrag. Strandskyddet gäller inom 25 meter från en bäck.

Fornlämningar

Inga kända fornlämningar finns i området. Om fornlämningar påträffas i samband med exploateringen måste arbetet omedelbart avbrytas och anmälan göras till länsstyrelsen.

Infrastruktur

Gång-, cykel- och bilvägar

Detaljplaneområdet omfattar en kort sträcka av Irsta Grävlingeväg, som är en del av en drygt en kilometer lång vägförbindelse till bostadsfastigheter norr om området. Inom planområdet är vägen asfalterad, men övergår i grusväg norrut. I söder ansluter Irsta Grävlingeväg till en vägkorsning med länsväg 693.

Körbanan inom planområdet är ungefär 8,5 meter bred. En 3 meters bred gång- och cykelväg löper parallellt med bilvägen under en kort sträcka på cirka 25–30 meter. I norra delen av planområdet finns en vändslinga. Parallellt med skolfastigheten finns två bussfickor för skolbussar samt för avlämning och upphämtning av elever. Delen av vägen saknar belysning. Vägen saknar i dagsläget övergångsställen, farthinder och andra säkerhetsåtgärder.

Figur 4: Figuren visar att vägen inom planområdet ansluter till länsväg i söder, samt övergår i grusväg (orange linje) norrut. Rosa linjer är cykelvägar inom och i närheten av planområdet. Skolan ligger längs med norra delen av planområdet. Planområdet avgränsas med röd streckad linje.

Risker och störningar

Olycksrisker

I dagsläget har risk för trafikolyckor mellan oskyddade trafikanter och motorfordon identifierats vid den delen av vägen som korsas av gång- och cykelvägen (se det blåa krysset i figur 5).

Figur 5: Delen av vägen där olycksrisker identifierats visas med blått kryss. Gång- och cykelväg visas med rosa linjer.

Skred och ras

SIG:s karta nedan visar att det historiskt funnits risk för skred i delar av planområdet, bland annat inom vägens innerkurva. I samband med utbyggnaden av vägen vidtogs dock stabiliseringsåtgärder, och i dagsläget bedöms det inte finnas någon risk för sättningar eller stabilitetsproblem.

Figur 6: Områden med risk ras och skred visas i gul färg.

Förorenad mark

Inga kända markföroreningar finns på platsen.